

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ.
ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

О.В. ПОРКУЯН

2025 р.

Програма
вступного іспиту до аспірантури
зі спеціальності Н6 «Ветеринарна медицина»

Київ 2025

Програму підготували:

1. НАЛИВАЙКО ЛЮДМИЛА, доктор ветеринарних наук, професор;

2. ЯБЛОНСЬКА ОКСАНА, доктор ветеринарних наук, професор;

3. ІВЛЕВА ОКСАНА, кандидат ветеринарних наук, доцент.

ЗМІСТ

1	ВСТУП	4
2	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АПІРАНТУРИ	5
3	ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ БАЗОВИХ ДИСЦИПЛІН	7
4	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	12

1. ВСТУП

Метою вступного іспиту є виявлення рівня підготовки вступників і перевірка рівня знань, умінь, навичок та здібностей до певного виду діяльності з конкурсного предмета, що проводиться у формі вступного іспиту. А також підтвердження їх знань у сфері методології наукових досліджень, необхідних для результативної науково-дослідної, педагогічної та прикладної професійної діяльності зі спеціальності Н6 «Ветеринарна медицина».

Програма вступного іспиту включає систему освітніх компонентів, рівень засвоєння яких свідчить про спроможність вступників проводити самостійні та оригінальні дисертаційні дослідження, що спрямовані на розв'язання складних науково-прикладних проблем у сфері ветеринарної медицини.

Програма вступного іспиту ґрунтується на змісті та обсягах навчальних дисциплін, передбачених навчальними планами підготовки здобувачів вищої освіти рівня магістра (спеціаліста) зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Змістовними складовими програми вступного іспиту зі спеціальності є розділи:

1. Епізоотологія та інфекційні хвороби,
2. Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією,
3. Внутрішні хвороби тварин,
4. Глобальна паразитологія,
5. Ветеринарне акушерство,
6. Нормальна та патологічна фізіологія.

Вступні випробування дозволяють комплексно оцінити рівень теоретичної і практичної підготовки вступників, визначити ступінь засвоєння ними основних професійних навичок, необхідних для продовження навчання і отримання ступеня доктора філософії. Вони складаються з вступного фахового іспиту зі спеціальності, в обсязі програми рівня вищої освіти магістра відповідної спеціальності, а також філософії та іноземної мови.

Завдання до фахового іспиту при вступі в аспірантуру за спеціальністю Н6 «Ветеринарна медицина» сформовані за основними розділами базових дисциплін.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Для вступників передбачається виконання письмового вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності, яке об'єктивно визначає їх рівень підготовки. Вступний письмовий іспит до аспірантури зі спеціальності проводиться у вигляді письмових відповідей на поставленні запитання, що містяться у екзаменаційних білетах. Оцінювання іспитів здійснюється за 100-бальною шкалою, за системою ЄКТС та національною шкалою (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	Відмінно
82–89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре

			допущені помилки, кількість яких незначна		
74–81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно- варіативний)	Добре
64–73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно
60–63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадовільно

Кожен білет складається з трьох питань, відповіді на які надаються окремо. Оцінка знань визначається на основі округленого середнього

арифметичного балу, отриманого вступником за відповіді на кожне питання екзаменаційного білету.

Під час іспиту в усній формі члени предметної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який після закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії

3. ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ БАЗОВИХ ДИСЦИПЛІН

Зміст вступного іспиту включає знання матеріалу з наступних дисциплін:

- Епізоотологія та інфекційні хвороби;
- Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією;
- Внутрішні хвороби тварин;
- Глобальна паразитологія;
- Ветеринарне акушерство;
- Нормальна та патологічна фізіологія

ЕПІЗОТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

Методи діагностики сибірки та заходи щодо профілактики й ліквідації інфекції у стаціонарно неблагополучних пунктах. Епізоотологія і методи діагностики туберкульозу та заходи боротьби при виникненні захворювання у корів на молочнотоварній фермі. Бруцельоз сільськогосподарських тварин: епізоотологія, діагностика, заходи боротьби. Лептоспіроз: етіологія, епізоотологія, діагностика та заходи боротьби. Діагностика сказу, загальні та спеціальні заходи профілактики та ліквідації інфекції. Ящур: етіологія, епізоотологія, діагностика, заходи боротьби. Діагностика і диференційна діагностика хвороби Ауескі у свиней, заходи профілактики і ліквідації інфекції. Епізоотологія, діагностика, заходи профілактики і ліквідації лістеріозу в овець. Епізоотологія, форми та перебіг інфекції, методи діагностики інфекції та заходи боротьби при виникненні некробактеріозу у овець. Трихофітія: епізоотологія, форми і перебіг хвороби у різних видів тварин, діагностика та заходи боротьби. Колібактеріоз сільськогосподарських тварин: етіологія, діагностика, профілактика та заходи ліквідації інфекції. Сальмонельози молодняку сільськогосподарських тварин: етіологія, діагностика, заходи боротьби. Епізоотологія, діагностика і заходи боротьби при парагрипі-3 великої рогатої худоби. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби при інфекційному ринотрахеїті великої рогатої худоби. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби при пастерельозі сільськогосподарських тварин. Лейкоз великої рогатої

худоби: епізоотологія, діагностика та оздоровчі заходи на молочнотоварній фермі. Кампілобактеріоз: епізоотологія, діагностика, заходи боротьби. Епізоотологія, діагностика й диференціальна діагностика емфізематозного карбункула, заходи боротьби з інфекцією. Діагностика та диференціальна діагностика африканської чуми свиней, заходи профілактики та ліквідації інфекції. Репродуктивно-респіраторний синдром свиней: епізоотологія, діагностика та заходи боротьби. Бешіа свиней: епізоотологія, діагностика, профілактичні та оздоровчі заходи. Дизентерія свиней, епізоотологія, діагностика і диференціальна діагностика, заходи боротьби. Сап коней: епізоотологія, діагностика, протиепізоотичні заходи. Інфекційна анемія коней: діагностика та заходи боротьби. Діагностика та диференціальна діагностика ньюкаслської хвороби, загальні та спеціальні протиепізоотичні заходи. Грип птиці: етіологія, епізоотологія, діагностика та заходи боротьби. Пулороз-тиф птиці: епізоотологія, діагностика, заходи профілактики та ліквідації інфекції. Епізоотологія, діагностика, профілактика та заходи ліквідації інфекції при чумі м'ясоїдних тварин. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби при міксоматозі кролів. Каліцивіроз кішок: епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.

ХІРУРГІЧНІ ХВОРОБИ ТВАРИН З АНЕСТЕЗІОЛОГІЄЮ

Рани. Особливості перебігу ранового процесу. Мікробіологія ран та профілактика ранової інфекції. Схеми лікування тварин за прояву локального (абсцес, флегмона) та загального (сепсис) перебігу гнійної інфекції. Хірургічна інфекція (класифікація). Абсцес, флегмона (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування). Новоутворення у тварин. Теорії канцерогенезу. Етіологія та патогенез неоплазій. Класифікація, клінічні ознаки, діагностика та лікування неоплазій. Особливості застосування хіміо-та імунотерапії. Дисплазії суглобів. Види дисплазій (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування). Переломи кісток. Методи лікування. Остеосинтез (інтрамедулярний та накістний). Стимулювання репаративних процесів остеогенезу. Ускладнення за переломів кісток. Пододерматити (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, діагноз, лікування). Особливості оперативних втручань у ділянці пальця за некрозу та окостеніння м'якушних хрящів. Пародонтит (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, профілактика та лікування). Бурсити потилиці (етіологія, класифікація, клінічні ознаки, діагноз, лікування). Перитоніт (етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки, діагноз, лікування). Ускладнення. Заходи профілактики спайкової хвороби. Особливості проведення порожнинних операцій у різних видів тварин. Захворювання органів ротової порожнини (етіологія, патогенез, профілактика та методи лікування). Випадіння прямої та дивертикул прямої кишки (етіологія, клінічні ознаки, лікування). Діагностика, диференціальна діагностика та лікування тварин із захворюваннями

грудної кінцівки. Діагностика, диференціальна діагностика та лікування тварин із захворюваннями тазової кінцівки. Оперативне лікування за проникаючих поранень; ліквідація пневмотораксу. Плевроцентез. Надплевральна блокада нутряних нервів та пограничного симпатичного стовбура. Диференційна діагностика гриж та порівняльні аспекти різних способів герніотомії. Застосування аллопластичних матеріалів. Операції на сечовому міхурі. Оперативні методи лікування тварин із захворюваннями копит. Лікування тварин за артритів та тендовагінітів. Дослідження та лікування тварин із новоутвореннями молочної залози, репродуктивних органів та сечовивідного тракту. Захворювання органів ротової порожнини (етіологія, патогенез, профілактика та методи лікування). Остеомієліт (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, методи лікування). Міозити, міопатози (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування). Застосування сучасних фармакологічних засобів за медикаментозного лікування поранених тварин залежно від перебігу ранового процесу. Ургентна допомога за травм у дрібних домашніх та продуктивних тварин. Заходи реанімації та інтенсивної терапії тварин з хірургічною патологією. Техніка проведення оперативних втручань за ектропіуму, ентропіуму, випадіння третього повіка, птозу. Енуклеація очного яблука. Дослідження тварин із новоутвореннями зовнішньої локалізації. Застосування клінічної класифікації пухлин за системою TNM. Лікування тварин із пухлинами шкіри, підшкірної клітковини.

ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ ТВАРИН

А-гіповітаміноз тварин: етіологія, діагностика, методи профілактики. Травматичний перикардит: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування і профілактика. Хвороби міокарда: етіологія, патогенез, діагностика і лікування, профілактика. Хвороби міокарда: етіологія, симптоми і лікування. Мікроелементози с.-г. тварин: загальні принципи діагностики і профілактики. Хвороби новонароджених телят, які перебігають з симптомами діареї: класифікація, етіологія, патогенез. Превентивні заходи щодо шлунково-кишкових хвороб у новонароджених телят. Лікування новонароджених телят за шлунково-кишкових хвороб. Пневмонії молодняку: класифікація, етіологія, патогенез. Симптоми та диференціальна діагностика катаральної бронхопневмонії молодняку. Кетоз корів: етіологія, патогенез, діагностика, лікування. Гіпотонія рубця: етіологія, патогенез, діагностика, лікування. Імунодефіцитний стан новонароджених телят: визначення, класифікація, етіологія, діагностика і профілактика. Післяродова гіпокальціємія корів: причини, патогенез, симптоми, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Хвороби з симптомокомплексом колькок: класифікація, основні методи діагностики і лікування. Гіпопластична анемія телят і поросят: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика. Рахіт (D-гіповітаміноз) молодняку: причини, патогенез,

діагностика, лікування та профілактика. Жирова гепатодистрофія у високопродуктивних корів: етіологія^ патогенез, симптоми, діагностика та лікування. Отруєння кормами, що містять надлишок нітратів і нітритів: патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика. Отруєння ціаноглікозидами: патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика. Отруєння натрію хлоридом: патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика. Ендемічний зоб: причини, патогенез, симптоми, діагностика і профілактика. Диференційна діагностика колібактеріозу і диспепсії у новонароджених телят. Загальна профілактика внутрішніх хвороб тварин. Диспансеризація, етапи диспансеризації. Тимпанія рубця: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика. Алкалоз і ацидоз рубця: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика. Хвороби стравоходу класифікація. Закупорка стравоходу: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика. Гостре розширення шлунка: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика. Хронічна гематурія великої рогатої худоби: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика. Мікроелементози худоби за нестачі Co, Cu, Zn: симптоми, діагностика, лікування і профілактика.

ГЛОБАЛЬНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ

Фасціольоз тварин. Дикроцеліоз жуйних. Парамфістоматидози жуйних. Цистицеркоз великої рогатої худоби і свиней та їх ветеринарно-медичне значення. . Ценуроз церебральний (вертячка) овець. Ехінококоз ларвальний тварин. Монієзії жуйних. Аноплоцефалідози коней. Аскароз свиней. Трихінельоз свиней. Параскароз коней. Телязії худоби. Диктіокаульози жуйних. Гемонхоз та хабертіоз овець. Аскаридіоз та гетеракоз курей. Токсокароз м'ясоїдних. Бабезії худоби. Бабезіоз собак. Еймерії кролів. Еймерії курей. Токсоплазмоз. Трихомоноз худоби. Балантидіоз свиней. Псороптозовець. Саркоптоз свиней. Демодекоз собак. Гіподермоз худоби. Гастрофільози коней. Естроз овець. Ботріоцефальоз риб.

ВЕТЕРИНАРНЕ АКУШЕРСТВО

Фактори, які зумовлюють настання родів. Рододопомога при нормальних родах. Особливості перебігу родів (у корови, кобили, вівці, свиноматки). Послідова стадія родів, її динаміка. Правила допомоги при патологічних родах. Тривалість післяродового періоду у самок по видах тварин. Причини патологічних родів у самок, пов'язані з анатомічними особливостями взаємовідношення плода і матері. Порядок надання рододопомоги. Профілактика патології родів у самок. Суть відкритого та закритого методу фетотомії, показання, протипоказання і порядок проведення. Післяродовий парез причини, діагностика, лікування та його

профілактика. Гострий післяродовий гнійно-катаральний ендометрит у корови, причини і профілактика. Розриви матки, шийки матки, піхви і промежини у корови, причини, допомога при цьому виді патології і його профілактика. Особливості морфологічної структури вим'я корови, кози і вівці, свиноматки, кобили. Лактогенез. Мастит, його етіологія, патогенез і діагностика. Класифікація маститу за Студенцовим А. П. Класифікація маститу за перебігом запалення. Роль мікробів у етіології маститу. Шляхи проникнення мікробів у молочну залозу. Види терапії для лікування тварин, хворих на мастит. Які способи введення лікарських речовин застосовують при маститі та профілактика маститу. Функціональні розлади молочної залози у тварин. Лакторея, тугодійність, гіпогалактія і агалактія суть цих патологій і допомога при них. Методи діагностики та лікування хвороб новонароджених. Асфіксія, її клінічні форми. Запалення пупка. Нориця урахуса. Природжені аномалії і виродковість новонароджених. Імуностимуляція та імунокорекція при патології репродуктивної системи. Взаємозв'язок імунної системи з відтворною здатністю. Імунобіологічні аспекти неплідності тварин. Імунопатологія молочної залози. Причини, класифікація і профілактика абортів у тварин. Стареча неплідність самок с/г тварин та її наслідки. Стареча неплідність самців, строки використання плідників, методи продовження статевої функції. Експлуатаційна неплідність самок та самців, діагностика і профілактика. Симптоматична неплідність самок (причини, діагностика і профілактика). Анафродизія і німфоманія. Причини та профілактика. Патологія сперматогенезу у самців. Залежність тривалості перебігу родів і післяродового періоду від стану організму матері умов годівлі, утримання вагітних тварин. Методи стимуляції функції органів розмноження у неплідних корів. Патогенетична терапія корів при гінекологічних хворобах. Порядок проведення акушерсько-гінекологічної та андрологічної диспансеризації.

НОРМАЛЬНА ТА ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

1. Загальна етіологія хвороб. Класифікація причин. 2. Класифікація хвороб. Періоди розвитку і наслідки хвороб. 3. Реактивність і резистентність та їх значення для організму. 4. Періодичне дихання. Типи. Етіологія і патогенез. 5. Гарячка. Стадії розвитку. Класифікація гарячок залежно від природи пірогенів. 6. Запалення. Класифікація запалення. Медіатори запалення. Механізм виникнення основних ознак запалення. 7. Смерть. Періоди вмирання. Стани, що нагадують смерть. 8. Алергія. Алергічні реакції. Класифікація. 9. Місцеві розлади кровообігу. Види. Етіологія. Патогенез. 10. Розлади травлення в передшлунках жуйних тварин. 11. Травматичний шок. Стадії, Етіологія. Патогенез. 12. Гемотрансфузійний шок. Етіологія. Патогенез. 13. Розлади вищої нервової діяльності. Неврози. 14. Гіпербіотичні та гіпобіотичні процеси в тканинах. Класифікація. Особливості розвитку. 15. Пухлинний ріст.

Біологічні особливості. Класифікація пухлин. 16. Кров, тканинна рідина і лімфа – внутрішнє середовище організму. 17. Основні функції крові. Морфологічні складники крові, їх функції. Буферні системи крові. Циркулююча і депонована кров. Основні депо крові. 18. Властивості серцевого м'яза. Провідна система серця. Пейсмейкер. Автоматія серця. 19. Значення дихальної системи у с.–г. тварин. 20. Механізм газообміну в легенях. 21. Значення травлення. Функції травної системи. 22. Склад і властивості шлункового соку. Роль соляної кислоти в процесах травлення. 23. Особливості травлення в товстому відділі кишечника різних видів с.–г. тварин. 24. Механізм сечоутворення і його регуляція. 25. Гормони та їх властивості. 26. Гіпофіз. Аденогіпофіз. Гормони аденогіпофіза та їх роль. 27. Подразники та їх класифікація. 28. Особливості будови і функцій нервових волокон. 29. Рефлекторна дуга, її будова. Класифікація рефлекторних дуг. 30. Будова і функції кори великих півкуль у різних видів с.–г. тварин.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Методологія і методи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині: Навчальний посібник для системи магістратури, аспірантури та докторантури. Друге видання /В.А. Яблонський, О.В. Яблонська.–Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. Гриф надано МОН України (лист № 1/11-2682 від 1.04.2010 р.) – 512 с.

2. Яблонська О.В. Ветеринарна мікробіологія: навчальний посібник. / О.В.Яблонська, Т.В. Мазур, Ф.Ж. Ібатулліна. – К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2017. – 432 с.

3. Стегній Б.Т. Проблеми біологічної безпеки та біологічного захисту у ветеринарній медицині та біотехнології / Б.Т. Стегній, А.П. Герілович, І.І. Ібатулін та ін. / під ред.. Стегнія Б.Т. – Харків: НТМТ, 2013.– 414 с.

4. Емерджентні інфекції птиці: грип та Ньюкаслська хвороба. Епізоотологія, моніторинг, діагностика та профілактика. / За редакцією доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН і РАСГН Б.Т. Стегнія. – Київ: Аграр. наука, 2012. 304 с. 155 іл.

5. Грип птиці (епізоотологія, діагностика, профілактика)../ Під редакцією доктора ветеринарних наук, професора, академіка НААН України Стегнія Б.Т. – Харків, 2010. – 173 с.

6. Практикум із загальної та спеціальної епізоотології (інфекційні хвороби тварин) / А.Ф. Каришева, І.І. Панікар, С.В. Каришев; / За ред. А.Ф. Каришевої. – Суми, 2008. – 530 с.

7. Ярчук Б.М. Загальна епізоотологія / Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький, Л.Є. Корнієнко та ін.; За ред. Б.М. Ярчука та Л.Є. Корнієнко: Підручник.

– Б. Церква, 2002. – 655 с.

8. Горальський Л.П., Анатомія свійських птахів: навчальний посібник / Л.П.Горальський, В.Т. Хомич, Т.Ф. Кот, С.В. Гуральська / Під ред. Л.П. Горальського, В.Т. Хомича. – Житомир: Полісся, 2014. – 248 с.

9. Власенко В.М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква, 2006. – 544 с.

10. Скрипка М.В. Диференційна патолого-анатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин / М.В. Скрипка, Г.А. Зон, Л.Б. Івановська. – Суми, 2011. – 205 с.

11. Цвіліховський М.І. Внутрішні незаразні хвороби тварин : підручник. / М.І. Цвіліховський, В.І. Береза, В.С. Січкарь [та ін.] – 3-є видання, перероблене та доповнене / за ред. М.І. Цвіліховського. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 614 с.

12. Панікар І.І. Ветеринарна протозоологія / О.Ф. Манжос, І.І. Панікар, А.А. Антіпов, І.В. Пивоварова // Біла Церква: ТОВ "Білоцерківдрук", 2018. – 191 с.: іл.

13. Глобальна паразитологія / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока, [та ін.] // Київ: ДІА, 2014. – 568 с.

14. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, М.П. Прус [та ін.] – Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2012.– 338 с.

15. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник / В.Ф. Галат, А.В. Березовський, Н.М. Сорока [та ін.] // ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.

16. Ветеринарна арахнологія: навчальний посібник / В.Ф. Галат, В.О. Євстаф'єва, О.С. Клименко [та ін.]. // ТОВ НВП Укрпромторгсервіс", 2010. – 184 с.

17. Галат В. Ф. Морфологія гельмінтів тварин (атлас) / В.Ф. Галат, В.О. Євстаф'єва, М.В. Галат // Полтава, 2009. – 100 с.

18. Яблонський В.А Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. / В.А. Яблонський, С.П. Хомин, Г.М. Калиновський [та ін.] / За редакцією В.А. Яблонського та С.П. Хомина. — Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2006 – 592 с.

19. Мазуркевич А.Й. Фізіологія сільськогосподарських тварин: Практикум. / А.Й. Мазуркевич, В.О. Трокоз, В.І. Карповський [та ін.]. – К.: видавничий центр НУБіП України. 2021. – 240 с. Гриф надано МОН України (лист №1/11-4170 від 25.03.2014). – Видання друге, доопрацьоване.

20. Мазуркевич А.Й. Патофізіологія тварин: Підручник / А.Й. Мазуркевич, В.Б. Тарасевич, В.Б. Данілов. – Київ: «Вища школа», 2013.– 414 с.

21. Належні практики у фармації : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. В. О. Лебединець, О. В. Ткаченко, Ю. І. Губін та ін. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. — 296 с.

22. Дахно І.С. Паразитологія (діагностика інвазійних хвороб за екологічними та морфологічними особливостями збудників): навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Інтернаука», 2024. 413 с.